

Školy

v čase krízy

Odborníci na ľudské zdroje sa zhodujú v tom, že kríza je vhodným obdobím na zamyslenie sa nad ich rozvojom. Dôvod je prostý. Kríza mení štruktúru hospodárstva, a tým vyvoláva potrebu vzdelávania sa v nových, perspektívnych oblastiach.

POZADIE ÚSPECHU

K úspechu Znalostného manažmentu prispelo aj to, že ide o „nízkonákladový“ študijný program. S finančnou náročnosťou narastú aj problémy s vývojom a zavedením. Preto škola privítala možnosť získania grantu z prostriedkov EÚ na zavedenie programu Manažment informačných systémov. Vďaka grantu môžu učebnice a učebné materiály pripraviť vopred. Časť prostriedkov ide aj na softvérové a hardvérové vybavenie a na testovacie „beh“ nových predmetov. Študenti teda pocítia oveľa menej „problémov rastu“.

Obdobie treba využiť na prípravu odborníkov v prislušnom smere a na rekvalifikáciu tých, ktorých profesia sa stáva neuplatniteľnou na trhu práce.

Je čo meniť

Ako ukazuje nedávna štúdia Inštitútu pre hospodársku politiku Spájame vysoké školy s trhom práce, v slovenskom vysokom školstve je čo meniť. Sprievodným motívom štúdie je nesúlad skladby študijných programov a potrieb hospodárstva. Zánik zastarávajúcich profesií by mal viesť k zániku či významnej redukcii prislušných študijných smerov a k ich nahradeniu žiadanejšími. Školy musia tieto trendy sledovať s predstihom, aby skrátili prirodzené oneskorenie spôsobené obdobím, počas ktorého rekvalifikujú pedagógov, zmenia učebné plány, pripravujú učebnice a študijné materiály atď. Takáto zmena nie je jednoduchá ani vtedy, keď zanedbáme konzervatizmus škôl a ich neochotu opustiť vychodené chodničky. Do uvedených aktivít treba totiž investovať. Pri finančnej podvýžive nášho školstva preto ťažko očakávať výraznejší zvrät k modernizácii aj na flexibilnejších a praxi ústretovejších pracoviskách.

Štátna politika?

Prudký nárast počtu študentov zo šesťdesiatitisíc v roku 1990 takmer na štvrt milióna v súčasnosti nesledoval potreby hospodárstva, ale finančné možnosti škôl. Výsledkom je nepomer medzi počtom študentov študujúcich spoločenské vedy a počtami na technických a prírodovedných smeroch.

Absentuje totiž štátna politika, ktorá by zosúladovala poslanie vysokých škôl s aktuálnymi spoločenskými potrebami. Zdá sa, že ju najvyššie orgány jednoducho nemajú. Inak by ministerstvo nemohlo verejným vysokým školám vyčleniť pred dvomi rokmi financie na päťtisíc „bakalárov hocičoho“ a tristo „doktorandov hocičoho“. Toto opatrenie malo zabrániť nezamestnanosti maturantov. V skutočnosti sa problém iba posunul ďalšej vláde a transformoval na nezamestnanosť absolventov VŠ.

Nožnice sa roztvárajú

Niektoré vysoké školy z absencie štátnej politiky dokonca profitujú. Ako ukazuje analýza financovania verejných VŠ (Beblavý, Mederly, Beblavá: Innovations in Financing Higher Education in Slovakia), najjednoduchším spôsobom zvýšenia príjmov je neinvestovať do rozvoja, ale prijať študentov na existujúce študijné programy. Lahšie to ide na spoločenských vedách, kde stačí „pridať do posluchárne viac stoličiek“, ťažšie na odboroch, ktoré s nárastom počtu študentov potrebujú zvýšiť kapacitu laboratórií a modernizovať ich vybavenie. Výsledkom je nárast počtu absolventov spoločenských vied na zarážajúce necelé dve tretiny končiacich študentov v roku 2010. Predĺžovanie existujúcej praxe znamená, že nožnice sa budú naďalej roztvárať.

Obhajcovia súčasného stavu tvrdia: „Absolvent vysokej školy je adaptabilnejší ako absolvent s nižšou kvalifikáciou. Nakoniec si vždy nejaké zamestnanie nájde.“ Majú do istej miery pravdu. Znamená to však, že za vzdelanie pracovníka sa platí dvakrát – najprv zo štátneho rozpočtu a potom z nákladov fir-

my. Prečo to nejde na prvý raz? Prečo musia zamestnávateľi znášať náklady na rekvalifikáciu „nehodne kvalifikovaných“?

Nechuť k zmene

Základnou prekážkou potrebnej transformácie je nechúť k zmene. Každý organizmus sa snaží prežiť tak, aby jeho výdaj energie bol čo najmenší. Preto prvou reakciou na potrebu zmeny je odpor voči nej a snaha pokračovať v zaužívaných praktikách. Súčasný spôsob financovania VŠ neiniciuje jeho zmenu. Jej nevyhnutnosť treba pri každej príležitosti zdôrazňovať, vyvolávať pocit naliehavosti, vysvetľovať, že odklad situáciu iba zhorší. Samotný verbálny apel však nestačí. Treba pripraviť pedagógov a študijné materiály, vybaviť učebne a robiť „marketing“, t. j., podnecovať záujem o dané druhy štúdií. Postupovať možno dvomi spôsobmi – s podporou zvonka alebo bez nej. S obidvoma máme na Vysoké škole manažmentu skúsenosti. Študijný program Znalostný manažment sme zriadili vlastnými prostriedkami ako odpoveď na lisabonskú stratégiu budovania znalostnej spoločnosti.

Vítaný grant

Naša škola sa snaží udržať poplatky na prijateľnej úrovni, čo zároveň znamená menej voľných zdrojov na rozvoj. K úspechu Znalostného manažmentu prispelo aj to, že ide o „nízkonákladový“ študijný program. S finančnou náročnosťou narastá aj problémy s vývojom a zavedením. Preto sme privítali možnosť získania grantu z prostriedkov EÚ na zavedenie programu Manažment informačných systémov. Aj ten reaguje na rozvoj znalostnej spoločnosti, tentoraz však v oblasti ešte bližšej k infor-

matike, takže zaviesť ho bez grantu by bolo omnoho ťažšie. Vďaka grantu môžeme učebnice a učebné materiály pripraviť vopred. Časť prostriedkov ide aj na softvérové a hardvérové vybavenie a na testovacie „beh“ nových predmetov. Študenti teda pocítia oveľa menej „problémov rastu“.

Občan sa rozhodne

Šetriť sa dá aj inak – rozumne organizovaným plateným vzdelávaním. Zástancovia (údajne ústavou garantovaného) bezplatného vysokoškolského vzdelávania by si ju mali pozorne prečítať: „Občania majú právo na bezplatné vzdelanie v základných a stredných školách, podľa schopností občana a možností spoločnosti aj na vysokých školách.“ Ponúka sa teda jednoduché riešenie: splatniť štúdium a na prioritné odbory ponúkať štípendiá vo výške školného. Ti, ktorí by sa rozhodli pre ne, by študovali zadarmo. Ostatní by „platili za nadštandard“. Štát by zachoval bezplatnosť vzdelávania tam, kde by bolo potrebné na rozvoj hospodárstva. Na občani by zostalo rozhodnutie, či bude študovať podporovaný odbor, alebo bude za štúdium platiť. Riešenie by mohlo byť aj politicky priechodné, pretože nikomu neodopiera možnosť študovať bezplatne.

Nie je dôvod otáľať. Školstvo je systém s dlhým obdobím doznievania. Aj keby sa pomer nastupujúcich vysokoškolákov zmenil okamžite, na pomere absolventov sa prejavi o tri až päť rokov. Dovtedy bude nepriaznivý vývoj pokračovať. Ako dlho si môžeme dovoliť ignorovať ho?

■ Prof. RNDr. Jozef Hvorecký, PhD.
prorektor Vysoké školy manažmentu
City University of Seattle

CITYU OF SEATTLE

■ Vysoká škola manažmentu (VŠM) je prvou súkromnou vysokou školou na Slovensku. Zriaďovateľom VŠM je CityU of Seattle. VŠM realizuje bakalárske a magisterské štúdium v podnikovom a znalostnom manažmente a PhD. štúdium v znalostnom manažmente, v spolupráci so CityU of Seattle štúdium BSBA a MBA v angličtine a intenzívny program výučby anglického jazyka. V rámci programov študentskej mobility, popri programe Erasmus, VŠM ponúka študentom možnosť absolvovať časť štúdiá na niektoré z pobočiek CityU of Seattle, vrátane centrály v USA.

Akreditované študijné programy

■ Bakalárske študijné programy

Škola umožňuje svojim študentom získať popri slovenskom bakalárskom diplome aj americký bakalársky diplom Bachelor of Science in Business Administration (BSBA) City University of Seattle. Podmienkou prijatia na bakalárske štúdium je ukončené stredoškolské vzdelanie (maturitné vysvedčenie) a pre štúdium v angličtine tiež absolvovanie TOEFL testu a úhrada školného a poplatkov súvisiacich so zabezpečením štúdiá.

■ Magisterské študijné programy

Jedinečný, moderne koncipovaný a vysoko aktuálny program znalostného manažmentu zahŕňa štúdium získavania, uchovávanía, efektívneho využívania, ochrany a šírenia znalostí predovšetkým prostriedkami modernej výpočtovej a telekomunikačnej techniky. Podmienkou prijatia na magisterské štúdium je ukončené bakalárske štúdium a úhrada školného a poplatkov súvisiacich so zabezpečením štúdiá.

Vysoká škola manažmentu ponúka aj Doktorandský študijný program a Štúdium MBA (Master of Business Administration). (bz)

VYSOKÁ ŠKOLA MANAŽMENTU

CityUniversity
of Seattle

M.B.A.

Master of Business
Administration

- Program v anglickom jazyku akreditovaný NWCCU (akreditácia USA)
- Kvalifikovaní prednášajúci s dlhoročnými praktickými skúsenosťami
- Víkendová alebo On-line forma výučby
- Tvorba biznis plánov, biznis simulácie, e-portfólio, osobnostný rozvoj
- Možnosť štúdiá v Bratislave alebo Trenčíne

www.vsm.sk

EDUCATION COMES FROM ALL ANGLES | BECITYWISE
VZDELANIE PRICHÁDZA ZO VŠETKÝCH STRÁN

HN06347